

Մասնագիտության նկարագիրը	
I. Պաշտոնի /զբաղմունքի/ անվանումը	Լաբորանտ՝ քիմիական անալիզի
II. Դերը	Քիմիական անալիզի լաբորանտը կատարում է հետազոտվող նմուշի անալիզի նախապատրաստում, համապատասխան մեթոդով կատարում անալիզ և գրանցում արդյունքները՝ պահպանելով սանիտարահիգիենիկ և աշխատանքի անվտանգության կանոնները: Ուսումնասիրում է ժամանակակից սարքերի աշխատանքը և կիրառում անալիզի արդի մեթոդներ, իրականացնում է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցություն ունեցող նյութերի արտանետման կանխման, սահմանափակման և նվազեցման գործընթացների վերահսկում:
III. Խնդիրների բնագավառները	
<u>Խնդիրների բնագավառ 1. Նախապատրաստական աշխատանքների իրականացում</u>	
Աշխատանքային գործընթացը	<ul style="list-style-type: none"> • ստուգում է լաբորատորիայի սանիտարահիգիենիկ վիճակը, • ստուգում է էլեկտրականության առկայությունը, • ստուգում է ջրամատակարարման և ջրահեռացման առկայությունը, • նախապատրաստում է լաբորատոր փորձանոթները, • սարքերը և սարքավորումները բերում է աշխատանքային ռեժիմի, • նախապատրաստում է ռեակտիվները և նմուշները քիմիական անալիզի համար, • կարգավորում է աշխատատեղը:
Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> • լաբորատորիայի սանիտարահիգիենիկ վիճակը համապատասխանում է պահանջներին, • էլեկտրականությունն անխափան գործում է, • ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգը գործում է, • լաբորատոր փորձանոթները պատշաճ վիճակում են, • սարքերը և սարքավորումները բերված են աշխատանքային ռեժիմի, • ռեակտիվները և նմուշները նախապատրաստված են, • աշխատատեղը պատրաստ է քիմիական անալիզի աշխատանքների սկսման համար:
<u>Խնդիրների բնագավառ 2. Անօրգանական նյութերի որակական և քանակական անալիզի իրականացում</u>	

<p>Աշխատանքային գործընթացը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • կատարում է նմուշառումը՝ տվյալ նմուշին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան, • ընտրում է համապատասխան ռեակտիվը յուրաքանչյուր անիոնների և կատիոնների խմբերի որոշման համար, • ընտրում է քիմիական անալիզի կատարման մեթոդը, • որոշում է քիմիական տարրի կոնցենտրացիան հետազոտվող նմուշում, • կատարում է տիտրում, • որոշում է տիտրման ավարտը և գրանցում արդյունքը, • գրանցում է անալիզի արդյունքները, • կատարում է մաթեմատիկական հաշվարկը:
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • նմուշառումը կատարված է ներկայացվող պահանջներին համապատասխան, • յուրաքանչյուր խմբի կատիոնը և անիոնը որակապես հայտնաբերված է համապատասխան խմբային ռեակտիվով կամ տվյալ կատիոնին և անիոնին բնորոշ ռեակցիայի օգնությամբ, • կատիոնների, անիոնների խառնուրդների անալիզը կատարված է համակարգված կամ կոտորակային մեթոդով, • հետազոտվող նյութում որոշված է քիմիական տարրի կոնցենտրացիան, • տիտրումը կատարված է համապատասխան լուծույթով, • ճշգրիտ որոշված է տիտրման ավարտը և անալիզի արդյունքը գրանցված է, • կատարված է մաթեմատիկական հաշվարկը:
<p><u>Խնդիրների բնագավառ 3.</u> <i>Օրգանական նյութերի բաղադրության ֆունկցիոնալ խմբերի որակական և քանակական անալիզի իրականացում</i></p>	
<p>Աշխատանքային գործընթացը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • կատարում է նմուշառումը՝ տվյալ նմուշին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան, • ընտրում է քիմիական անալիզի կատարման մեթոդը, • ընտրում է համապատասխան սարքերը և սարքավորումները տվյալ տարրի հայտնաբերման համար, • հայտնաբերում է օրգանական նյութի բաղադրության մեջ մտնող տարրերի (ածխածին, ջրածին, ծծումբ, քլոր, ֆտոր, բրոմ) ներկայությունը և քանակ համապատասխան որակական փոխարկումներով,

	<ul style="list-style-type: none"> • որոշել օրգանական նյութի բաղադրության մեջ մտնող ֆունկցիոնալ խմբերի որակական և քանակական կազմը:
Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> • նմուշառումը կատարված է ներկայացվող պահանջներին համապատասխան, • տվյալ տարրի հայտնաբերման համար սարքը ճիշտ է ընտրված և հավաքված, • հայտնաբերված է օրգանական նյութի բաղադրության մեջ մտնող տարրերի (ածխածին, ջրածին, ծծումբ, քլոր, ֆտոր, բրոմ, ազոտ) ներկայությունը և քանակը՝ համապատասխան որակական փոխարկումներով, • կատարված է օրգանական նյութի բաղադրության մեջ մտնող ֆունկցիոնալ խմբերի որակական և քանակական որոշումները:
Խնդիրների բնագավառ 4. Ֆիզիկաքիմիական անալիզի կատարում	
Աշխատանքային գործընթացը	<ul style="list-style-type: none"> • ընտրում է քիմիական անալիզի համար անհրաժեշտ սարքը, • որոշում է սարքի անխափան վիճակը և բերում է գրոյական դիրքի, • գրանցում է չափվող արդյունքը, • որոշում է նմուշի քիմիական բաղադրությունը և ֆիզիկական վիճակը:
Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> • անալիզի համար համապատասխան սարքը ընտրված է, • ճիշտ է որոշված սարքի անխափան վիճակը և բերված գրոյական դիրքի, • սարքի ցուցմունքը գրանցված է, • ճիշտ է որոշված նմուշի քիմիական բաղադրությունը և ֆիզիկական վիճակը:
Խնդիրների բնագավառ 5. Տեխնիկական անալիզի իրականացում	
Աշխատանքային գործընթացը	<ul style="list-style-type: none"> • կատարում է արտադրության նպատակներով օգտագործվող ջրի և գազի բաղադրության հսկումը, • որոշում է գյուղատնտեսական և արտադրական նպատակներով օգտագործվող հողի խոնավությունն ու քիմիական կազմը, • կատարում է արտադրության նպատակներով օգտագործվող պինդ վառելանյութի արտաքին և անալիտիկական խոնավության, մոխրի, ընդհանուր ծծմբի պարունակության և ջերմատվության հաշվարկ, • որոշում է կատալիտիկ գործընթացներում օգտագործվող կատալիզատորների ակտիվության գործակիցը, մեխանիկական

	<p>ամրությունը, բեռնավորման խտությունը և հատիկաչափական կազմը,</p> <ul style="list-style-type: none"> • որոշում է քսայուղերի մածուցիկությունը, բռնկման և բոցավառման ջերմաստիճանը, ցածր ջերմաստիճանային հատկությունները (սառեցման ջերմաստիճանը, պղտորությունը, բյուրեղացման սկիզբը):
<p>Աշխատանքային գործընթացը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • կատարված է արտադրության նպատակներով օգտագործվող ջրի, գազի բաղադրության հսկումը, • գյուղատնտեսական և արտադրական նպատակներով օգտագործվող հողի խոնավությունն ու քիմիական կազմը որոշված է, • կատարված է արտադրության նպատակներով օգտագործվող պինդ վառելանյութի արտաքին և անալիտիկական խոնավության, մոխրի, ընդհանուր ծծմբի պարունակության և ջերմատվության հաշվարկը, • կատալիտիկ գործընթացներում օգտագործվող կատալիզատորների ակտիվության գործակիցը, մեխանիկական ամրությունը, բեռնավորման խտությունը և հատիկաչափական կազմը որոշված է, • քսայուղերի մածուցիկությունը, բռնկման և բոցավառման ջերմաստիճանը, ցածր ջերմաստիճանային հատկությունները որոշված են (սառեցման ջերմաստիճանը, պղտորությունը, բյուրեղացման սկիզբը):
<p><u>Խնդիրների բնագավառ 6. Կենսաքիմիական անալիզի իրականացում</u></p>	
<p>Աշխատանքային գործընթացը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • կատարում է ածխաջրերի հայտնաբերումը պոլյարիմետրիկ, քիմիական, կոլորիմետրիկ, ֆերմենտային մեթոդներով, • իրականացնում է կենսաբանական օբյեկտներից բուսական և կենդանական սպիտակուցների անջատում, նստեցում և բաժանում, • բացահայտում է սպիտակուցների և ամինաթթուների կառուցվածքի բաղադրիչները անալիզի գունային ռեակցիաներով, • փորձարկում է ֆերմենտային ռեակցիայի արագության վրա ազդող գործոնների ազդեցությունը, իրականացնում է բուսական և կենդանական հումքից ճարպերի անջատում, • որոշում է գլիցերինը, ճարպաթթուները, լեյցիտինը՝ որակական ռեակցիաներով,

	<ul style="list-style-type: none"> • որոշում է ջրալույծ վիտամինները (B1, B2, B6, B12)՝ համապատասխան որակական ռեակցիաներով, • որոշում է ճարպալույծ վիտամինները (A, D, E)՝ համապատասխան որակական ռեակցիաներով, • որոշում է ասկորբինաթթուն՝ վիտամին C-ն՝ որակապես և քանակապես:
Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> • ճիշտ է կատարված ածխաջրերի հայտնաբերումը պոլյարիմետրիկ, քիմիական, կոլորիմետրիկ, ֆերմենտային մեթոդներով, • կենսաբանական օբյեկտներից բուսական և կենդանական սպիտակուցների անջատումը, նստեցումը և բաժանումը կատարված է, • ճիշտ են բացահայտված սպիտակուցների և ամինաթթուների կառուցվածքի բաղադրիչները անալիզի գունային ռեակցիաներով, • ճիշտ է փորձարկված ֆերմենտային ռեակցիայի արագության վրա ազդող գործոնների ազդեցությունը, բուսական և կենդանական հումքից ճարպերն անջատված են, • որակական ռեակցիաներով ճիշտ է որոշված գլիցերինը, ճարպաթթուները, լեյցիտինը, • ճիշտ են որոշված ջրալույծ վիտամինները (B1, B2, B6, B12)՝ համապատասխան որակական ռեակցիաներով, • ճիշտ են որոշված ճարպալույծ վիտամինները (A, D, E)՝ համապատասխան որակական ռեակցիաներով, • ճիշտ է որոշված ասկորբինաթթուն՝ վիտամին C-ն՝ որակապես և քանակապես:
IV. Պատասխանատվությունը /անմիջական պատասխանատվության շրջանակ/	<p>Քիմիական անալիզի լաբորանտը պատասխանատվություն է կրում իր կողմից կատարված քիմիական անալիզի ճշտության, համապատասխան մեթոդների ընտրության և ստացված արդյունքների ճիշտ գրանցման համար, ինչպես նաև լաբորատորիայում աշխատանքների կատարմանը ներկայացվող անվտանգության տեխնիկայի պահանջները պահպանելու համար:</p>
V. Լեզուները	<p>հայերեն՝ լավ օտար լեզու՝ բավարար</p>
VI. Համակարգիչը	<p>MS Word՝ լավ MS Excel՝ լավ</p>
VII. Գիտելիքները	<ul style="list-style-type: none"> • լաբորատորիայում աշխատելու ընդհանուր կարգը,

	<ul style="list-style-type: none"> • անվտանգություն և հակահրդեհային կանոնները, • առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու իմացությունը և հմտություններին տիրապետումը, • լաբորատորիայում օգտագործվող սարքերի և սարքավորումների աշխատանքների սկզբունքները, ամանեղենը, քիմիական ռեակտիվների և անալիզի ենթարկվող նյութերի ֆիզիկաքիմիական բնութագրերը, դրանց հետ աշխատելու կանոնները, • էլեկտրատեխնիկայի հիմունքները:
VIII. Կարողությունները և հմտությունները	<ul style="list-style-type: none"> • արագ անալիզ կատարելու հմտություն • անալիզի արդյունքները ճշգրիտ գրանցելու և մաթեմատիկական հաշվարկներ կատարելու հմտություն • անալիզ կատարելու համար անհրաժեշտ սարքեր, սարքավորումներ ընտրելու, հավաքելու և օգտագործելու կարողություն • անալիզի նմուշը ընտրելու կարողություն • անալիզ կատարելու համար ճիշտ մեթոդի ընտրության կարողություն, • արտակարգ իրավիճակում արագ կողմորոշվելու և որոշումներ ընդունելու կարողություն • անհրաժեշտության դեպքում առաջին բուժ օգնություն ցուցաբերելու կարողություն • մասնագիտական գրականությունից օգտվելու ունակություն
IX. Անձի որակական հատկանիշները	Պարտաճանաչ, կարգապահ, հաղորդակցվող, պատասխանատու, ճշտապահ, մաքրասեր, կիրթ, բանիմաց: